

ШТА РАДИ СТАРАТЕЉСКИ ТРИБУНАЛ?

Старатељски трибунал - Guardianship Tribunal - поставља старатеље и финансијске управнике за особе од 16 година па навише, које су неспособне да воде бригу о свом начину живота и финансијским одлукама а нису им зато обезбеђени неформални аранжмани.

Особа са старатељем можда не треба финансијског управника. Особа са финансијским управником можда не треба старатеља.

Трибунал може такође дати одобрење за медицинско и зубарско лечење за особе од 16 година па навише, које су неспособне да саме пристану на своје лечење.

Постављање старатеља

Према *Закону о старатељству - Guardianship Act* - Трибунал може да постави старатеље за одрасле особе:

- које су неспособне да воде бригу о свом начину живота ради неспособности, и
- требају неког са правним овлашћењем да води бригу у њихово име о важним одлукама о њиховом начину живота

Трибунал неће поставити старатеља ако се одлуке о начину живота особе могу донети неформално у најбољем интересу особе.

Старатељ је правно постављена замена особе за доношење одлука. Старатељ није замена за особу која води бригу о неком или за управника случаја и не надомештава такве особе.

Члан породице или пријатељ могу бити постављени за старатеља или Трибунал може да постави државног старатеља - Public Guardian. Државни старатељ је озаконени службеник, одвојен од Трибунала.

Трибунал може да постави једног старатеља, заједничке старатеље или наизменичне старатеље.

У већини случајева, Трибунал поставља старатеље са специфичним функцијама. Најчешће функције су следеће:

- смештај - да одлуче где ће особа живети
- здравствена нега - да одлуче какво медицинско и зубарско лечење треба та особа
- да даду свој пристанак на медицинско и зубарско лечење - да дејствују као замена доносиоца одлука о медицинском и зубарском лечењу које препоручају друга лица
- услуге - да овласте друга лица да особи пружају услуге (обично да им помогну да остану у свом властитом дому)

Старатељи су постављени на утврђен временски период. Почетни налог се обично доноси на максимум годину дана. Под неким околностима, почетни налог може да се донесе на до три године. Трибунал ће извршити ревизију при крају рока важности налога, сем ако одлучи приликом доношења налога, да нема потребе за ревизију налога. У том случају, престаје да важи налог по истеку утврђеног рока. На расправи за ревизију Трибунал одлучује:

- да ли треба да се продужи налог и мандат старатеља на даљи одређен временски период
- да ли треба да се измене функције старатеља
- да ли да се поништи налог ако је особа поново стекла способност расуђивања да доноси своје властите одлуке или старатељ више није потребан да доноси одлуке за особу

Постављање финансијског управника

Према Закону о старатељству, Трибунал такође може поставити финансијске управнике за одрасле особе које су неспособне да воде бригу о својим властитим финансијским пословима и требају неко законски овлаштено лице да у њихово име доноси важне финансијске одлуке. Финансијски управник је заменик доносиоца одлука.

Трибунал неће поставити финансијског управника ако се финансијске одлуке особе могу донети неформално у најбољем интересу особе.

Трибунал може да постави члана породице или пријатеља за финансијског управника. *Закон о заштићеној имовини - Protected Estates Act* - прописује да такву особу треба да надзире Заштитни комесар - Protective Commissioner.

Трибунал такође може поставити Заштитног комесара за финансијског управника. Уред Заштитног комесара - Office of the Protective Commissioner - зарачунава хонорар за своје услуге. Заштитни комесар је озакоњени службеник, одвојен од Трибунала.

Трибунал може да постави једног финансијског управника или заједничке финансијске управнике.

Већина налога које доноси Трибунал о финансијском управљању су издати на неограничен рок и односе се на све финансијске послове особе. Под неким околностима Трибунал може да донесе налог на одређено време. На другој расправи врши се ревизија тих налога за доношење одлуке да ли је потребан даљи налог. У ограниченим околностима Трибунал такође може да искључи део имовине особе из финансијског управљања.

Трибунал може да донесе привремени налог о финансијском управљању. Привремени налог и финансијском управљању доноси се на одређен временски рок, не дужи од 6 месеци. Такви налози штите финансијске послове особа док се прикупе доказни материјали о њиховој моћи расуђивања и способности да рукују са властитим пословима и потреби о доношењу завршног налога.

Ако се тражи, Трибунал може да поништи налог о финансијском управљању ако сматра да је особа способна да сама води бригу о својим пословима. Трибунал такође може да поништи налог о финансијском управљању ако сматра да је то у најбољем интересу особе.

Предаја молбе

Свако ко је заиста забринут за добробит особе која је неспособна да сама доноси одлуке, може да преда Трибуналу молбу. Јавни старатељ - Public Guardian - и Комесар за заштиту - Protective Commissioner - могу да предају такве молбе у случајевима где нема никог другог ко би

био вољан или ко би могао то урадити.

Када се прими молба, особље Трибунала ће је оценити. Неће се све молбе упутити на расправу. Члан особља може контактирати молиоца и продискутовати са њим неформалније начине за решавање ситуације у најбољем интересу предметне особе. Ако ствар биуде упућена на расправу, Трибунал ће одлучити да ли да се постави старатељ и/или финансијски управник.

Молиоц

Молиоц је лице које предаје молбу. Молиоц мора:

- о молби обавестити особу која је предмет молбе и друга лица у вези са предметом
- током целог поступка обавештавати те људе о свему шта се дешава
- осигурати да Трибунал има бар једно лекарско уверење и један други извештај у коме се детаљно наводи неспособност, онеспособљење и потреба особе да јој се постави старатељ и/или губитак моћи расуђивања и потреба за финансијским управником
- контактирати члана особља Трибунала, предвиђеног за обавештавање о свим променама које се дешавају током истражног поступка.
- предати званично обавештење о расправи особи која је предмет молбе и другим лицима у предмету
- присуствовати расправи и довести на расправу особу која је предмет молбе или уредити да то уради неко друго лице.

Истрага

Молбе оцењује и припрема особље Отсека за истраге и везу Трибунала. Ако се ствар не може решити неформално, биће упућена на расправу.

Молиоц ће бити писмено обавештен ако се ствар упуту на расправу. Требали бисте контактирати Трибунал ако је потребан тумач, апарат за слушање или друго помагало.

Када се припрема молба за расправу, члан особља ће можда требати прикупити информације за Трибунал и припремити људе за расправу. Члан особља ће можда припремити извештај о предмету, у који ће бити укључена мишљења

надлежних лица. Ако се припреми извештај, обично ће бити предат члановима Трибунала и осталим особама које присуствују расправи.

Када разговарате са чланом особља, важно је да имате у виду да ће правити забелешке ради припреме извештаја. Ако имате важне информације за које сматрате да би требале остати поверљиве, требали бисте то продискутовати са чланом особља.

Расправа

Ако је могуће, све странке би требале да лично присуствују расправи, међутим, ако је потребно, сведочење може да се обави и преко телефона.

Следећа лица су увек странке у предмету:

- особа која је предмет налога или молбе
- брачни друг или неговатељ особе која је предмет налога или молбе (изузев плаћених неговатеља)
- постављен финансијски управник или старатељ
- лице које је предало молбу за доношење налога или за ревизију налога

Не треба да будете странка да бисте могли присуствовати расправи и сведочити пред Трибуналом. Многа лица која познају предметну особу и интересује их њена добробит могу имати релевантно мишљење или информације које би изнели пред Трибунал. У већини случајева, људи могу присуствовати расправи и дати своје изјаве као сведоци.

Трибунал може да прикључи особу као странку у поступку, ако сматра да је та особа специјално заинтересована или је у односу који оправдава да буде прикључена као странка, уместо да даде изјаву као сведок. Ако желите да се прикључите као странка, требали бисте то продискутовати са чланом особља Трибунала.

Странке могу имати адвоката или другог заступника који ће их заступати, али само уз одобрење Трибунала. Погледајте информативни летак *Заступање на расправама - Representation at hearings* - за детаљније информације. Већина предмета се расправља без потребе за правним заступањем.

Трибунал се састоји најмање од једног правника, једног професионалног члана који има искуства у

оцењивању или лечењу одраслих особа са неспособностима, као што је лекар, психолог или социјални радник и једног члана из друштвене заједнице који има искуства у раду са одраслима са неспособностима.

Трибунал треба да се придржава принципа *Закона о старатељству*. У тим принципима се наводи да би свако:

- требао посветити првенствену пажњу добробити и интересима особе
- ограничити што мање слободу одлучивања и слободу дејствовања особе
- што више охрабрити особу да води нормалан живот у друштвеној заједници
- узети у обзир мишљење особе
- сагледати важност очувања породичних односа и културних и језичних средина
- што више охрабрити особу да се ослони сама на себе у стварима које се односе на њене личне, кућне и финансијске послове
- штитити особу од занемаривања, злостављања и израбљивања
- охрабрити друштвену заједницу да примењује и промовише те принципе

Трибунал ће поставити старатеља ако има доказа да особа која је предмет молбе:

- има неспособност
- није у стању да сама доноси одлуке о свом начину живота, и
- да треба старатеља.

Трибунал ће одлучити ко ће бити старатељ.

Трибунал ће поставити финансијског управника ако постоје докази да особа која је предмет молбе:

- није у стању да сама води бригу о својим пословима
- да треба да јој се постави финансијски управник
- да је у најбољем интересу особе да се донесе налог

Трибунал ће одлучити ко ће бити финансијски управник.

Налог и разлози за доношење одлуке

Свако ко присуствује расправи биће обично на крају расправе усмено обавештен о одлуци Трибунала.

Копије писменог налога и разлози за одлуку биће достављени особи која је предмет налога, молиоцу, странкама у предмету и другим особама номинираним од стране Трибунала.

Медицинско и зубарско лечење

Поред постављања старатеља и финансијских управника, Трибунал такође обезбеђује замену за пристанак на медицинско и зубарско лечење када пацијент није у стању да даде пристанак за своје властито лечење.

Изузев у хитним случајевима, снабдевачи услуга имају правну и професионалну одговорност да прибаве пристанак сваког пацијента пре почетка лечења. Обично пацијент даје тај пристанак. 5. део *Закона о старатељству* идентификује ко може дати пристанак за лечење у име особа које нису у стању да дату свој властити пристанак. 5. део такође дели медицинско и зубарско лечење у три категорије (специјална, виша, нижа) и идентификује ко може дати пристанак за лечење у свакој категорији.

Ако је постављен старатељ са овлашћењем да даде пристанак на медицинско и зубарско лечење, снабдевач услуга би требао да добије пристанак тог лица пре лечења пацијента. Ако нема старатеља са таквим овлашћењем и пацијент се не противи лечењу, снабдевач услуга мора тражити пристанак на лечење од "особе одговорне" за пацијента. "Одговорна особа" може дати пристанак за неке категорије лечења. За детаљније информације погледајте информативни летак **"Одговорна особа" - "Person Responsible"**. За лекове који се купују без рецепта или за прву помоћ није потребан пристанак.

Ако се пацијент противи предложеном лечењу, снабдевачи услуга морају тражити пристанак Трибунала. Да би затражили пристанак, снабдевачи услуга треба да попуне формулар **молбе за пристанак на медицинско или зубарско лечење - application for consent to medical or dental treatment** - и да га пошаљу телефаксом или поштом Трибуналу. Трибунал ће тада одржати расправу, обично преко телефона, и одлучити да ли би се требао дати пристанак или

не. Молбе за пристанак могу да се предају после радног времена тако да се назове Трибунал и контактира дежурна служба која ради после радног времена.

Није потребно да се добије пристанак за лечење које снабдевач услуга сматра хитним и потребним за спашавање живота пацијента, за спречавање озбиљног оштећења здравља пацијента или за олакшавање озбиљних болова или стрепњи.

Требате више информација?

Детаљније информације о одређеној молби могу да се добију од молиоца или приликом контакта са чланом особља Трибунала. Трибунал такође обезбеђује службу која одговара на разне упите. Телефон (02) 9555 8500 или бесплатан број 1800 463 928.

Од Трибунала такође могу да се добију детаљније информације о пристанку на медицинско и зубарско лечење.

За детаљније информације о Јавном старатељу - Public Guardian - назовите (02) 9265 3184 или бесплатан број 1800 451 510.

За детаљније информације о Заштитном комесару - Protective Commissioner - назовите (02) 9265 3131.